

3. Třetím významným cílem obsaženým v legislativních a koncepčních dokumentech Finska je finanční efektivita vzdělávacího systému s relevancí k následujícím dvěma konceptům. První koncept je založen na myšlence konsolidace systému municipalit, jako zřizovatelů základních a středních škol, do větších územních celků (viz MOEC 2012a). Druhý koncept je spojen s vazbami mezi financováním vzdělávání a dosahovanými výsledky (viz MOEC 2012a, FNBE 2011a, UNESCO 2012a, Vitikka, Krokfors a Hurmerinta 2012, Simola et al. 2009). MOE (2003) v tomto ohledu hovoří o spojení normativního financování a dosahovaných cílů vzdělávání.

Tři uvedené aspekty jsou plně v souladu s chápáním kvality ve vzdělávání v duchu excellence a rovnosti (bod 1), souladu s účelem, tj. cílem služby (bod 2) a více méně i hodnoty za peníze (bod 3). Zejména v rámci bodu 2 je pak zakotvena myšlenka chápání kvality ve vzdělávání v duchu transformace, tj. přechodu napříč vzdělávací soustavou.

1.1.4 Irsko

Irsko je svým zřízením unitárním státem, jehož systém základních a středních škol je historicky utvářen v duchu tzv. státem podporovaných škol, které navštěvuje cca 98 % irských žáků (viz Hislop 2009). Častým znakem těchto škol je jejich zřízení pod patronací církevních diecézí s tím, že významná většina finančních prostředků je poskytována státem (viz např. Coolahan 2003, Hislop 2009). Takto například více než 90 % provozních či osobních nákladů základních škol pokrývají finanční prostředky státu (viz UNESCO 2012d).

Současný přístup k hodnocení kvality a efektivity ve vzdělávání je v případě Irska utvářen v návaznosti na širokou debatu z 90. let 20. století, která vyústila do formulace nové legislativy na přelomu 20. a 21. století (viz Coolahan 2003). Jedním z hlavních závěrů této debaty je posun zájmu od otázky dostupnosti vzdělávání k otázce kvality a efektivity vzdělávání (viz Hislop 2012, Hislop 2013). V rámci současných koncepčních a legislativních dokumentů Irska v oblasti vzdělávání lze identifikovat následující přístup k otázkám sledování kvality a efektivity ve vzdělávání (viz *Education Act*⁹, DES 2011a, DES 2005, UNESCO 2012d, DES 2011c, DES 2004):

1. Irské koncepční a legislativní dokumenty v oblasti vzdělávání primárně zmiňují cíl vysoké kvality vzdělávání (viz *Education Act*, UNESCO 2012d) s důrazem na zvyšování vzdělávacích standardů zejména v matematické a čtenářské gramotnosti (viz DES 2011a). Poznamenejme, že právě vysoká kvalita vzdělávání je vnímána jako jeden z faktorů ekonomického rozvoje Irska (např. Coolahan 2003, UNESCO 2012d).
2. Irské koncepční a legislativní dokumenty v oblasti vzdělávání kladou důraz i na aspekt rovných příležitostí (viz *Education Act*) se zajištěním vzdělávacích příležitostí pro všechny žáky v souladu s myšlenkou inkluzivního vzdělávání (viz DES 2011a, UNESCO 2012d, DES 2004). Tematický koncepční dokument zaměřený na problematiku rovných příležitostí ve vzdělávání hovoří o kritické vazbě vzdělávání na jedné straně a sociální inkluze na straně druhé (viz DES 2005). DES (2005) dále uvádí, že každá osoba má právo plně využít svůj potenciál prostřednictvím příležitostí plynoucích z jejich účasti ve vzdělávacím procesu. Pro dosažení tohoto cíle DES (2005) zmiňuje řadu nástrojů včetně integrovaných programů pro školy a komunity s vysokou koncentrací vzdělávacího znevýhodnění respektive zohlednění rozdílů mezi městskými a venkovskými oblastmi.

⁹ *Number 51 of 1998 Education Act, 1998*